

1. Merkitse lauseiden lajit. Mitkä säännöt määrittelevät pilkun käyttöä kussakin virkkeessä? (Sivu 143)

a. Koska kyklooppi otti Odysseuksen ja hänen miehistönsä vangeiksi luolaansa, Odysseuksen täytyi keksiä keino paeta.

Koska kyklooppi otti Odysseuksen ja hänen miehistönsä vangeiksi luolaansa, Odysseuksen täytyi keksiä keino paeta.

SÄÄNTÖ: 1 ja 2. Konjunktio-lause ja pää-lause erotetaan pilkulla toisistaan.

b. Odysseus juotti kykloopin humalaan, puhkasi keihäällä sen ainoan silmän ja pakeni miehistöineen kykloopin lampaiden vatsavilloista roikkuen ulos kykloopin luolasta tämän päästäessä aamulla lammaslaumansa ulos niitylle.

SÄÄNTÖ: 1. Virkkeessä on kolme pää-lausetta, ja niillä on yhteinen subjekti. Ensimmäinen ja toinen pää-lause erotetaan pilkulla, koska niitä ei yhdistä konjunktio. Toista ja kolmatta lausetta ei eroteta pilkulla, koska niitä yhdistää ja-konjunktio.

c. En ymmärrä, miksei kyklooppi tajunnut lainkaan kokeilla lampaiden vatsapuolta tunnustellessaan ulos meneviä lampaita luolan suulla.

SÄÄNTÖ: 1 ja 2. Pää-lause ja epä-suora kysymyslause erotetaan pilkulla toisistaan.

d. Muistatko, mitä kaikkea Odysseukselle tapahtui ja keitä kaikkia hän tapasi kykloopin lisäksi?

SÄÄNTÖ: 1, 2 ja 3. Pää-lause ja kaksi rinnasteista epä-suoraa kysymyslauseetta. Pää-lause erotetaan epä-suorista kysymyslauseista. Epä-suorat kysymyslauseet on yhdistetty ja-konjunktioilla.

2. Lisää välimerkit. (Sivu 144)

a. Tiedätkö että kirjallisuuden historia on tavallaan fiktiota

Tiedätkö, että kirjallisuuden historia on tavallaan fiktiota?

b. Koska länsimaisen kirjallisuuden historian katsotaan alkavan antiikista suomalaisen kirjallisuudenkin juuret ovat uskomatonta mutta totta antiikin Kreikassa

Koska länsimaisen kirjallisuuden historian katsotaan alkavan antiikista, suomalaisen kirjallisuudenkin juuret ovat – uskomatonta mutta totta – antiikin Kreikassa. (Ajatusviivojen tilalle käyvät pilkutkin.)

c. Kirjallisuuden pää-lajit olivat jo antiikin aikana epiikka lyriikka ja draama mikä on edelleen käytössä oleva jaottelu kirjallisuudenlajeista puhuttaessa

Kirjallisuuden päälajit olivat jo antiikin aikana epiikka, lyriikka ja draama, mikä on edelleen käytössä oleva jaottelu kirjallisuudenlajeista puhuttaessa.

d. Tietääkö joku ketkä olivat antiikin ajan tunnetuimpia kreikkalaisia naislyyrikoita

Tietääkö joku, ketkä olivat antiikin ajan tunnetuimpia kreikkalaisia naislyyrikoita?

3. Lisää pilkut ja perustele niiden käyttö. (Sivu 144)

a. Audrey Hepburnin läpimurtoelokuva oli *Loma Roomassa* mutta hänen tunnetuimpia elokuviaan ovat ehkä *Aamiainen Tiffanylla*, *My Fair Lady* ja *Kaunis Sabrina*.

Audrey Hepburnin läpimurtoelokuva oli *Loma Roomassa*, mutta hänen tunnetuimpia elokuviaan ovat ehkä *Aamiainen Tiffanylla*, *My Fair Lady* ja *Kaunis Sabrina*.

PERUSTELU: Kaksi rinnasteista päälausetta, joilla ei ole yhteistä lauseenjäsentä, erotetaan toisistaan pilkulla. Lueteltavien elokuvien väliin tulee pilkku, paitsi viimeisen, joka yhdistetään luetteloon ja-konjunktilla.

b. Hepburnista tuli 1950-luvun naisihanne jonka tunnusmerkkejä olivat suuret silmät hento jopa hieman androgyyninen ruumiinrakenne ja keijukaismainen olemus.

Hepburnista tuli 1950-luvun naisihanne, jonka tunnusmerkkejä olivat suuret silmät, hento, jopa hieman androgyyninen ruumiinrakenne ja keijukaismainen olemus.

PERUSTELU: Pää- ja sivulauseen väliin tulee pilkku. Lueteltavien ominaisuuksien väliin tulee pilkku. Peräkkäiset, rinnasteiset määritteet erotetaan toisistaan pilkulla, paitsi luetteloon ja-konjunktin jälkeen viimeiseksi lisätty.

c. Hepburn haaveili ennen elokuva-alalle ryhtymistään balettianssijan urasta ja käyttikin filmatessaan tanssijan kokemustaan hyväkseen myöhemmin.

Hepburn haaveili ennen elokuva-alalle ryhtymistään balettianssijan urasta ja käyttikin tanssijan kokemustaan hyväkseen myöhemmin filmatessaan.

PERUSTELU: Ei pilkkua, koska päälauseet ovat rinnasteiset ja niillä on yhteinen lauseenjäsen (subjekti).

d. Monissa elokuvissaan Hepburn pukeutui Givenchyn muotiluomuksiin mikä vahvisti hänen mainettaan tyyli-ikonina.

Monissa elokuvissaan Hepburn pukeutui Givenchyn muotiluomuksiin, mikä vahvisti hänen mainettaan tyyli-ikonina.

PERUSTELU: Pilkku tulee pää- ja sivulauseen väliin.

e. Elokuvarooliensa lisäksi Hepburn tuli tunnetuksi työstään Unicefin hyvän tahdon lähettiläänä ja hänet palkittiin useasti tekemästään humanitäärisestä työstä.

Elokuvarooliensa lisäksi Hepburn tuli tunnetuksi työstään UNICEFin hyvän tahdon lähettiläänä, ja hänet palkittiin useasti hänen tekemästään humanitäärisestä työstä.

PERUSTELU: Pilkku tulee, koska rinnasteisilla päälauseilla ei ole yhteistä lauseenjäsentä.

f. Hänen unohtumattomimpia roolitöitään ovat Aamiainen Tiffanylla -elokuvan Holly Golightly joka on moraaliltaan hiukan epäilyttävä nuori nainen New Yorkissa ja Sabrinan hahmo elokuvassa Kaunis Sabrina.

Hänen unohtumattomimpia roolitöitään ovat Aamiainen Tiffanylla -elokuvan Holly Golightly, joka on moraaliltaan hiukan epäilyttävä nuori nainen New Yorkissa, ja Sabrinan hahmo elokuvassa Kaunis Sabrina.

PERUSTELU: Relatiivinen sivulause erotetaan pilkuilla päälauseesta.

4. Kirjoita ohjeen mukaan virkkeitä, joissa lainaat Z. Topeliuksen kirjoittamaa *Maamme kirjaa* (1876). Siteerattavat kohdat on alleviivattu. (Sivu 146)

Tämä kirja kertoo Suomesta. Tämä kirja kertoo isänmaasta. (A) Mitä on Suomi? Maa monien maiden joukossa. (B) Mikä on isänmaa? Se on meidän suuri kotimme. Minulla on pieni koti, jota rakastan (C) enemmän kuin mitään muuta paikkaa maan päällä. Isäni taloa en saata milloinkaan unhottaa. Siellä olen kotonani, siellä parhaiten viihdyn. Enköpä tuntisi tietä ja veräjätä? (D1) Enköpä taloa ja tupaa muistaisi? Kaikki on siellä niin perin tuttua minulle. (D2) Näitä portaita olen niin monasti astunut. Tämän oven olen niin monasti avannut. Ikkunasta olen pihalle katsellut. Takkavalkean loistossa olen lämmitelty. Pöydässä olen syönyt. Vuoteessa olen maannut. Jokaisen istuimen tunnen, jokaisen kiven ja polun. Siellä en eksyisi, en yön pimeydessäkään. Zacharias Topelius 1876. Maamme kirja. Suom. Paavo Cajander, toim. Vesa Mäkinen. WSOY 1983.

a. Kirjoita virke, jossa on ensin johtolause ja sitten sitaatti. Käytä sitaattina alleviivattua kohtaa A.

Topelius pohtii: “Mitä on Suomi?”

b. Kirjoita virke, jossa on ensin sitaatti ja sitten johtolause. Käytä sitaattina alleviivattua kohtaa B.

“Mikä on isänmaa?” kirjoittaja kysyy.

c. Kirjoita virke, jossa on sitaatti oman virkkeen osana ilman johtolauseita. Käytä sitaattina alleviivattua kohtaa C.

Topelius kuvaa kotia paikaksi, jota hän rakastaa “enemmän kuin mitään muuta paikkaa maan päällä”.

d. Kirjoita virke, jossa on johtolause + sitaatti. Rakenna virke niin, että lainaat samaan sitaattiin alleviivattuja kohtia D1 ja D2. Merkitse näkyviin, että välistä on jätetty virke lainaamatta.

Kirjoittaja kuvaa tuntemuksiaan ja kokemuksiaan: "Enköpä taloa ja tupaa muistaisi? – Näitä portaita olen niin monasti astunut."

5. Poimi sopivat säkeet suoriksi sitaateiksi Juhani Koskisen runosta virkkeisiin a–c. (Sivu 147)

mennä luodon kärkeen

istua hiljaa, kuulla kiviä

tehdä hengitysharjoitus

antaa ruumiille aikaa palella

perinpohjin, sielun pysähtyä

ja tulla tyhjäksi, vain

meren liikkua

Juhani Koskinen 1999. Härän aaria. WSOY.

a. Runon kaksi ensimmäistä säettä luovat tilannekuvan: _____

Runon kaksi ensimmäistä säettä luovat tilannekuvan: "mennä luodon kärkeen / istua hiljaa, kuulla kiviä".

b. Viimeinen säe _____ on runon lyhyin.

Viimeinen säe "meren liikkua" on runon lyhyin.

c. Runon rytmi tuntuu kiihtyvän neljännessä ja viidennessä säkeessä: _____

Runon rytmi tuntuu kiihtyvän neljännessä ja viidennessä säkeessä: "antaa ruumiille aikaa palella / perinpohjin, sielun pysähtyä".

6. Korjaa sitaattitekniikkaan liittyvät virheet. (Sivu 148)

Jo monena keväänä olen löytänyt laiturin vierestä rantavedestä

huolellisesti kootun simpukkakuorikeon. Kun aurinko on sulat-

tanut jään, on jollekin tullut kiire muualle. Ja siihen ne ovat

unohtuneet kannet auki kaikki, piisamin pitkien hiljaisten talvi-

iltojen koko kirjasto.

Sirkka Turkka 1976. Minä se olen. Tammi.

a. Sirkka Turkan proosarunon ensimmäinen virke: ”Jo monena keväänä olen löytänyt laiturin vierestä rantavedestä / huolellisesti kootun simpukkakuorikeon”, sijoittaa runon aikaan ja paikkaan.

Oman virkkeen osaksi ilman johtolausetta liitetyn sitaatin eteen ei laiteta kaksoispistettä eikä sitä eroteta pilkulla virkkeen jälkiosasta:

Sirkka Turkan proosarunon ensimmäinen virke ”Jo monena keväänä olen löytänyt laiturin vierestä rantavedestä / huolellisesti kootun simpukkakuorikeon” sijoittaa runon aikaan ja paikkaan.

b. ”Jollekin on tullut kiire muualle” on arvoituksellinen säe, joka saa selityksensä runon lopussa.

”Jollekin on tullut kiire muualle” ei ole kokonainen ja täsmällisesti alkuperäistekstiä vastaava sitaatti. Kun kirjoittaja haluaa ottaa sitaattiin vain osan säkeestä, poisjätö täytyy osoittaa. Alkuperäistekstin sanajärjestystä ei myöskään saa muuttaa.

Runon toteamus ”– on jollekin tullut kiire muualle –” on arvoituksellinen, ja se saa selityksensä runon lopussa.

c. ”[P]iisamin pitkien hiljaisten talvi-iltojen koko kirjasto.”, on hellyttävä metafora kasalle simpukankuoria.

Mikäli kirjoittaja haluaa ottaa sitaattiin vain osan säkeestä, poisjätö täytyy osoittaa. Samaten säkeen eli rivin vaihtuminen sitaatissa on osoitettava /-merkillä. Sitaatin lopusta jätetään piste pois, kun johtolause seuraa sitaattia, ja poisjätö osoitetaan ajatusviivoin.

Ilmaus ”– piisamin pitkien hiljaisten talvi-/iltojen koko kirjasto –” on hellyttävä metafora kasalle simpukankuoria.

d. Runon puhuja kuvaa simpukankuoria rantavedessä: ”Ja siihen ne ovat unohtuneet kannet auki kaikki.”

Mikäli kirjoittaja haluaa lainata vain osan säkeestä, poisto täytyy osoittaa ajatusviivoin. Säkeen vaihtuminen osoitetaan /-merkillä.

Runon puhuja kuvaa simpukkakuoria rantavedessä: ”Ja siihen ne ovat / unohtuneet kannet auki kaikki – –.”

7. Korjaa vierassanojen kirjoitusvirheet. (Sivu 149)

a. Tilanne oli sen verran kamala, ettei se voinut olla vaikuttamatta psyykkeeseen.

Tilanne oli sen verran kamala, ettei se voinut olla vaikuttamatta psyykeen.

b. Joissakin katastroofi synnyttää panikkaa, toisissa agressioita.

Joissakin katastroofi synnyttää paniikkia, toisissa aggressioita.

c. Kieltämättä nolatuksi tulemisen jälkeen yrittää välttää sosiaalisia tilanteita.

Kieltämättä nolatuksi tulemisen jälkeen yrittää välttää sosiaalisia tilanteita.

d. Pitäisi myös yrittää välttää kaikenlaisia naiveja illusioita.

Pitäisi myös yrittää välttää kaikenlaisia naiiveja illusioita.

e. Tunteiden käsittelyssäkin voi olla ekonominen.

Tunteiden käsittelyssäkin voi olla ekonominen.

8. Korjaa adjektiivien vertailuasteisiin, pronomineihin ja omistusliitteisiin liittyvät virheet. (Sivu 149)

a. Nautin hänen tuomien kirjojen lukemisesta yli kaiken.

Nautin hänen tuomiensa kirjojen lukemisesta yli kaiken.

(Substantiiviva määrittää genetiivimuotoinen pronomini, joten tarvitaan omistusliite.)

b. Harvoin näkee, että vanhempi ihminen skeittaa – ja noin hyvin!

Harvoin näkee, että vanha ihminen skeittaa – ja noin hyvin!

(Ei komparatiiviva ilman vertailukohtaa.)

c. Vaaleammansinisempi väri pukisi Ilonaa tummansinistä paremmin.

Vaaleammansininen väri pukisi Ilonaa tummansinistä paremmin.

(Vain toinen yhdyssanan osa taipuu komparatiivissa.)

d. Etkö olisi voinut kutoa jotain, joka olisi enemmän hänen makuun?

Etkö olisi voinut kutoa jotain, mikä olisi enemmän hänen makuunsa?

(Asiaa tarkoittavaan pronominiin viitataan mikä-sanalla. Lisäksi substantiiviva määrittää genetiivimuotoinen pronomini, joten tarvitaan omistusliite.)

e. Minun sarjakuvat jäivät hotelliin – vai ovatko nämä sittenkin minun kirjoja?

Minun sarjakuvani jäivät hotelliin – vai ovatko nämä sittenkin minun kirjojani?

(Substantiiviva määrittää genetiivimuotoinen pronomini, joten tarvitaan omistusliite.)

f. Eino Leino ihastui L. Onervan runoihin, ja tämä olikin hänen rakastettu.

Eino Leino ihastui L. Onervan runoihin, ja Onerva olikin hänen rakastettunsa.

(Genetiivimuotoinen määrite ei käy korrelaatiksi.)

g. Joulun aikaan kirjoja ostetaan paitsi lahjaksi myös ihan itselleenkin.

Joulun aikaan kirjoja ostetaan paitsi lahjaksi myös ihan itsellekin.

(Passiivilauseesta puuttuu subjekti, joten omistusliitettä ei voi käyttää.)

h. Tia ja Leo ihailevat Eino Leinoa ja L. Onervaa, koska heidän runoissa on sitä jotakin.

Tia ja Leo ihailevat Eino Leinoa ja L. Onervaa, koska näiden runoissa on sitä jotakin.

(Pronominilla viitataan jälkimmäisiin henkilötarkoitteisiin sanoihin, joten käytetään demonstratiivipronominia.)

i. Otin hyllystä kirjan, joka oli romahtamaisillaan.

Otin kirjan hyllystä, joka oli romahtamaisillaan.

(Korrelaatti on välittömästi relatiivipronominin edellä.)

j. Lähetin ystävälleni tekstiviestin, mikä kertoi minun junan saapumisajan.

Lähetin ystävälleni tekstiviestin, joka kertoi minun junani saapumisajan.

(Joka-pronomini viittaa välittömästi edeltävään sanaan. Substantiivia määrittää genetiivimuotoinen pronomini, joten tarvitaan omistusliite.)

k. Kesälukemiseksi käyvät kevyet, pinnalliset ja viihdyttävät, joiden parissa ei tarvitse pohdiskella liikaa syntyjä syviä.

Kesälukemiseksi käyvät kevyet, pinnalliset ja viihdyttävät kirjat, joiden parissa ei tarvitse pohdiskella liikaa syntyjä syviä.

(Adjektiivi ei käy korrelaatiksi.)

l. Kelpuutan ystäväkseni vain sellaisen ihmisen, ketä on valmis juttelemaan aivan kaikesta.

Kelpuutan ystäväkseni vain sellaisen ihmisen, joka on valmis juttelemaan aivan kaikesta.

(Joka-pronomini viittaa edeltävään sanaan.)

m. Eino Leinon kuoltua hänestä tuli entistä suositumpi runoilija.

Kuoltuaan Eino Leinosta tuli entistä suositumpi runoilija.

(Lauseella ja lauseenvastikkeella on sama subjekti.)

n. Dostojevskin tuotannon lukeminen viikossa on hurjinta, josta olen kuullut.

Dostojevskin tuotannon lukeminen viikossa on hurjinta, mistä olen kuullut.

(Superlatiiviin viitataan mikä-pronominilla.)

o. Bloginsa suosio tuli Marjaanan tunteville pienenä yllätyksenä.

Marjaanan blogin suosio tuli tytön tunteville pienenä yllätyksenä. / Blogin suosio tuli Marjaanan tunteville pienenä yllätyksenä.

(Kolmannen persoonan omistusliite ei sovi lauseeseen, sillä se viittaa subjektin sijaan genetiivimuotoiseen määritteeseen.)

9. Kirjoita virkkeeseen suluissa olevan sanan oikea muoto. (Sivu 151)

a. Aina on toivoa _____. (parempi)

Aina on toivoa paremmasta.

b. Keittokirja tarjoaa ratkaisun _____. (ongelma)

Keittokirja tarjoaa ratkaisun ongelmaani.

c. Eino onnistui _____ kurssista kiitettävän. (saada)

Eino onnistui saamaan kurssista kiitettävän.

d. Kirjailijan tuotanto rajoittuu _____. (aforismit)

Kirjailijan tuotanto rajoittuu aforismeihin.

e. Taiteiden yössä on vaarassa altistua _____. (kulttuuri)

Taiteiden yössä on vaarassa altistua kulttuurille.

f. Teemu ja Tomi joutuivat _____ improvisaatioteatteriharrastuksensa toistaiseksi. (lopettaa)

Teemu ja Tomi joutuivat lopettamaan improvisaatioteatteriharrastuksensa toistaiseksi.

g. Tenttiaikana kannattaa lakata _____ jokaikinen keskiviikko. (bilettää)

Tenttiaikana kannattaa lakata bilettämästä jokaikinen keskiviikko.

h. Mona Lisan hymyä on kuvattu _____. (mystinen)

Mona Lisan hymyä on kuvattu mystiseksi.

i. Ryhdytkö _____ esseetä jo nyt? (kirjoittaa)

Ryhdytkö kirjoittamaan esseetä jo nyt?

10. Hio sanajärjestystä. Voit joutua muuttamaan virkkeen rakennetta. (Sivu 152)

a. Mielenpitojen tai näkökulmien löytäminen ylipäätään verkkomaailmasta voi olla ongelmallista, sillä täytyy tietää pääsääntöisesti, mitä etsii.

Mielenpitojen tai näkökulmien löytäminen verkkomaailmasta voi olla ylipäätään ongelmallista, sillä pääsääntöisesti täytyy tietää, mitä etsii.

b. Joskus elävien kuvausten ja sananvalintojen avulla kirjailija korostaa teoksessaan sanottavaansa.

Joskus kirjailija korostaa teoksessaan sanottavaansa elävin kuvauksin ja sananvalinnoin.

c. Verkkokeskustelussa kielen vapaamuotoisuudesta yhtenä esimerkkinä on puhekielisyys.

Kielen vapaamuotoisuudesta verkkokeskustelussa yhtenä esimerkkinä on puhekielisyys.

d. Internetin ulkopuolella riidan pelossa moni ihminen saattaa jättää mielipiteensä sanomatta suoraan.

Internetin ulkopuolella moni ihminen saattaa jättää mielipiteensä sanomatta suoraan riidan pelossa.

e. Vaikka takaumia onkin sisällytetty teokseen paljon, kertoo se ennen kaikkea siitä, miten nuori tiedemies päätyy viettämään lomaansa Ranskan Bretagnessa.

Vaikka teokseen onkin sisällytetty paljon takaumia, se kertoo ennen kaikkea siitä, miten nuori tiedemies päätyy viettämään lomaansa Ranskan Bretagnessa.

11. Poista epäonnistuneet kielikuvat ja ilmaise asia osuvammin. (Sivu 153)

a. Kai Pahlman osasi potkaista. Banaanipotku lähti aikoinaan kuin nenä päästä.

Kai Pahlman osasi potkaista. Banaanipotku lähti aikoinaan kuin tykin suusta.

b. Hiiltynyt isäntä sytytti talonsa.

Suuttunut isäntä sytytti talonsa.

c. Palopäällikkö oli tulisilla hiilillä sammutustyön viivästyttävä.

Palopäällikkö oli tiukassa tilanteessa sammutustyön viivästyttävä.

d. Uudelle liikkeenharjoittajalle kasvoi viherpeukalo kantapään kautta.

Uudesta liikkeenharjoittajasta tuli kokemuksen myötä viherpeukalo.

e. Vaikka teitittelyä kuulee nykyään yhä useammasta suusta, ei sen kanssa olla vielä sinut.

Vaikka teitittelyä kuulee nykyään yhä useammasta suusta, ei siihen ole vielä totuttu.

f. Kävelykadun käymälä jäi lautakunnan pöydälle.

Kävelykadun käymälän käsittely siirrettiin myöhempään lautakunnan kokoukseen.

g. Tänä kesänä meillä on hoitohenkilökunnassa lähes 60 sijaista. Kaiken kaikkiaan kesä on edennyt tasaisen tappavaan tahtiin.

Tänä kesänä meillä on hoitohenkilökunnassa lähes 60 sijaista. Kaiken kaikkiaan kesä on edennyt tasaiseen tahtiin.

h. Vuoden puuseppäryitykseksi valittu luottaa suoraviivaiseen strategiaan ja valmistaa vain pyöreitä tai soikeita ruokapöytiä.

Vuoden puuseppäryitykseksi valittu luottaa yksinkertaiseen strategiaan ja valmistaa vain pyöreitä tai soikeita ruokapöytiä.

12. Keksikää pareittain virkkeitä, joihin sisältyvät seuraavat vertaukset. Arvioikaa yhdessä vertausten tehokkuutta ja tuoreutta. (Sivu 154)

a. narisee kuin horkkatautinen orava

Kaivosyriksen toimitusjohtaja alkoi narista kuin horkkatautinen orava, kun ympäristöön levinneiden myrkkyjen määrä selvisi medialle.

b. raatelee kuin ensirakkaus

Hyvä elokuva tuntuu iholla - koskettavimmillaan se raatelee kuin ensirakkaus.

c. ruskea kuin mummon hame

Löysin mökin ruokakomerosta vain banaanin, joka oli ruskea kuin mummon hame ja epäilemättä yhtä hyvän makuinen.

d. tallaa kuin kynnysmattoa

Joskus isoäitini tuntuu tallaavan isääni kuin kynnysmattoa.

e. töllöttää kuin lahna

Älä töllötä tv:tä kuin lahna!

f. olo kuin häkkieläimellä

Lentokoneessa on ahdasta ja olo joskus kuin häkkieläimellä.

g. kävelee kuin rotuhevonen

Näyttelijän vaimo on kaunis ja kävelee kuin rotuhevonen.

h. iloinen kuin ankanpoikanen

Olen hyvästä koenumerosta iloinen kuin ankanpoikanen.

13. Karsi kuluneet kielikuvat ja kirjoita virke uudelleen. (Sivu 155)

a. Hallitusneuvotteluissa ei pelattu avoimin kortein.

Hallitusneuvotteluissa ei oltu rehellisiä.

b. Isä lupasi panna pyörät pyörimään ja vuokrata meille kesäksi mökin.

Isä lupasi huolehtia asiasta ja vuokrata meille kesäksi mökin.

c. Isä ymmärsi yskän ja lupasi hakea minut autolla kotiin heti.

Isä ymmärsi tilanteen ja lupasi hakea minut autolla kotiin heti.

d. Koulumenestyksessä ahkeruus näyttelee suurta roolia, mitä ei vanhempien pitäisi unohtaa.

Koulumenestyksessä ahkeruus on kaikki kaikessa, mitä ei vanhempien pitäisi unohtaa.

e. Viikon mahataudin jälkeen matkalaiset alkoivat jo olla huonossa hapessa.

Viikon mahataudin jälkeen matkalaiset alkoivat jo olla huonossa kunnossa.

f. Arto puhdisti pöydän kirjoittamalla seitsemän laudaturia.

Arto yllätti kaikki kirjoittamalla seitsemän laudaturia.

g. Äiti seiso keittiössä kuin puusta pudonnut.

Äiti seiso keittiössä hämmästyneenä.

14. Valitkaa pareittain ilmaisuista viisi ja keksikää virkkeitä, joissa käytätte niitä kielikuvina. Arvioikaa ilmausten tehokkuutta ja tuoreutta. (Sivu 157)

a. ajan hammas

Ajan hammas syö meitä kaikkia, halusimmepa tai emme.

b. hammasta purren

Siivosin aamulla huoneeni hammasta purren, sillä olisi ollut mukavampaakin tekemistä.

c. hampaat irvessä

Suostun ehdotukseesi vain hampaat irvessä.

d. hampaat kalisevat

Pelkäsin elokuvissa niin, että hampaat kalisivat.

e. hampaat lyövät loukkua

Jännitin koetta niin, että hampaat löivät loukkua.

f. hampaisiin asti aseistautunut

Hampaisiin asti aseistautunut puheenjohtajaehdokas vaikutti niin epävarmalta, ettei saanut ääniä.

g. hioa hampaitaan

Väittelyyn valmistautuvat lukiolaiset hioivat hampaitaan jo edellisenä iltana netissä.

h. ilman sarvia ja hampaita

Onnittelitko häntä ihan ilman sarvia ja hampaita?

i. itku ja hammasten kiristys

Unohdin läppäriin kotiin, voi itku ja hammasten kiristys!

j. joutua jonkun hampaisiin

Laiska opiskelija voi joutua opettajan hampaisiin.

k. kahvihammasta pakottaa

Pitkän kokouksen jälkeen kahvihammasta taatusti pakottaa.

l. kiristellä hampaitaan

Kun katsoin laiskotteluanne, en voinut kuin kiristellä hampaitani.

m. kynsin hampain

Pidän suunnitelmastani kiinni kynsin hampain.

n. näyttää hampaitaan

Kun pyysin häntä maksamaan velkansa, hän tuntui näyttävän hampaitaan, joten peräännyin.

o. olla hampaankolossa

Mitä sinulla on hampaankolossa, kun et taaskaan suostu ehdotukseemme?

p. olla jonkun hampaissa

Oletko koskaan ollut pomon hampaissa?

q. ottaa hampaiinsa

Varo vain, ettei pomo ota sinua hampaiinsa!

r. panna hampaankoloon

Taisit panna hänen lausahduksensa hampaankoloon.

s. panna hampaat naulaan

Ei kai tässä muukaan auta kuin panna hampaat naulaan.

t. pitkin hampain

Teen mitä pyydät, mutta pitkin hampain.

u. purra hammasta

Pure hammasta ja puske eteenpäin, vaikka tehtävä tuntuisikin vaikealta

15. Poista tarpeeton metateksti. (Sivu 158)

a. Lopuksi voisin tiivistää tämän novellin sanoman: vaikka elämä on usein ankeaa ja valotonta, onnea ja iloa on löydettävissä yllättävistäkin tilanteista.

Novelli tuntuu sanovan, että vaikka elämä on usein ankeaa ja valotonta, onnea ja iloa on löydettävissä yllättävistäkin tilanteista.

b. Tässä romaanissa, jonka luin, käsitellään perheväkivallan vaikutusta lapsen ja muitakin ravistelevia aiheita.

Romaanissa käsitellään perheväkivallan vaikutusta lapsen ja muitakin ravistelevia aiheita.

c. Kuten nyt olen pyrkinyt selittämään, Waltari tuo *Fine van Brooklynissa* lukijoilleen ihmeteltäväksi tavanomaisesta poikkeavan arvomaailman.

Waltari tuo *Fine van Brooklynissa* lukijoilleen ihmeteltäväksi tavanomaisesta poikkeavan arvomaailman.

d. Aiemmin mainitsin, että Waltarin mukaan ihmisten täytyisi ottaa vastaan niin hyvät kuin huonotkin sattumukset.

Waltarin mukaan ihmisten täytyisi ottaa vastaan niin hyvät kuin huonotkin sattumukset.

e. Seuraavaksi erittelen runon kuvakieltä, joka on runoilijalle tyypillistä: runsaasti kielikuvia mutta vähän adjektiiveja.

Runon kuvakieli onkin kirjailijalle hyvin tyypillistä: runossa on runsaasti kielikuvia mutta vähän adjektiiveja.